

avskrift av orig. som
är i blyertskrift.

ACC. N.R. M. 7771 : 1-5

Landskap: Småland

Upptecknat av: Blenda Andersson

Härad: Möbo

Adress: Skövda, Vistanda

Socken: Vistanda

Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år 1880 i Vistanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Minna sevära minnen . . . p. 1-5

(Gjälvbiografi; forts. o. avslutn. fr. No. 7770.)

Skriv endast på denna sida!

avskrift av original
som är i blyertskrift.

ACC. N.R. M. 7771: 1-5.

Landskap: Småland
Härad: Albo
Socken: Yslanda
Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Blenda Andersson
Adress: Sköda, Yslanda
Berättat av:
Född år 1880 i Yslanda.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Minna svenska minnen. s. 1-5

(Ljälvsbiografi; forts. o. avslutn. fr. M. 7770.)

Skriv endast på denna sida!

N. 7771 : 1.

Mina senare minnen.

Jag har nu slutfört uppteckningarna om mina barndomsminnen. Jag har velat uppehålla mig vid dessa minnen, därför att de äro mig värdefullast, emedan jag då fick leva i de sista resterna som funnos kvar av deng gamla allmogekulturen. Det mesta av den gamla kulturen var ju redan försvunnen, då jag föddes. Däröfver har både mina föräldrar och mina äldre systrar Tilda och Anna, berättat, vilka systrar voro födda åren respektive 1859 och 1864.

Jag bör kanske även nämna i mina memoarer, att alla allmogekvinnor, såväl äldre, yngre och barn, på landsbygden här i socknen voro klädda i schalett ända till i slutet på 1890-talet. Dittills voro endast prästfruar och prästdöttrarna samt de kvinnliga ståndspersonerna och några damer från stationssamhället klädda i hatt. De första unga damer från landsbygden här i socknen, som klädde sig i hatt var ett par fanjunkaredöttrar från Lönshult. Därpå flögo hattarna på de unga damernas huvud lika fort som det växer upp svampar ur jorden. Självsatte jag på mig hatt år 1899.

Så lämnar jag bladet oskrivit tills år 1907, då jag gick min svåra sjukdom, ledgångsreumatism. Den andra Adväntssöndagen före jul var jag på begraving och då frös jag mycke hårt, emedan det var stark kyla, så jag trodde jag fick lunginflammation. Dagen därpå körde jag tröskverket och frös ytterligare, så nästa dag bröt värken ut. Jag var nog inte heller motstånds-

N. 7771:2.

kraftig mot detta onda, då jag ej hade mer än 50 procent blod, då jag blev sjuk. Dåtidens botemedel mot reumatisk värk voro endast asperin och varma bad. De första sju året släpade jag mig fram med käpp och kryckor, och sedan 1914 har jag ej kunnat förflytta mig själv. Alla mina leder äro stela och ömma. Jag behöver nog ej nämna, att jag grät för varje led som blev obrukbar. Det är nog förståeligt. I början på 1920-talet blev värken så svår, att hela min kropp var som en enda inflammation, och sedan dess har de måst lyfta mig med ett lakan i sängen och ur sängen. Om dagarna sitter jag i en gammaldags gungstol med fötterna på en låg, vanlig stol. Och medan jag skriver, har jag papperet i mitt knä.

- Jag har kanske tidigare nämnt, att i min ungdom var jag intresserad för självstudier. Och under tonåren skrev jag gärna värser, varav ett och annat blev publicerat. Då jag blev sjuk, lämnade jag intresset för lyriken och började med prosan. Jag skrev små noveller som också blevo publicerade, men lämnade även detta, då mina händer blevo så värkbrutna, att jag ej längre kunde skriva med bläck och penna. Det smärtade mig oerhört, då jag måste upphöra att skriva, särskilt som jag också måste avbryta mina uppteckningar om allmogekulturen några år. Detta var i början på 1920-talet, då värken var synnerligt svår. Men senare kunde jag börja skriva med blyertspenna som en annan stuckit i min ömma, värkbrutna hand. Visserligen kände jag svår smärta under skrivningen både då och nu, men jag är innerligt tacksam mot försynen så länge jag kan skriva på detta sätt och mina svaga krafter stå mi bi.

M. 7771:3

År 1915 prenumererade jag på tidskriften "Folkminnen och folk-tankar", som då redigerades av docenten C.W. von Sydow, och samtidigt läste jag "Värend och Virdarna" av G.O.Hyltén-Cavallius. Dessa förde mig på rätt spår för insamling av folkminnen och uppteckning av allmogekulturen. Dittills hade jag gjort blott enstaka uppteckningar, men nu började jag planmässigt och mera djupgående forska i allmogekulturen, för nu hade jag fått veta dess värde, och att de gamlas sedvänjor, tro och föreställningar borde bevaras åt eftervärlden. Dittills hade jag gjort mina uppteckningar därför, att jag älskade den gamla kulturen och med vemod sett den försvinna i glömskan.

Första tiden tänkte jag utgiva mina uppteckningar i bokform, men då min sjukdom tilltog, måste jag övergiva denna tanke. Så utlyste Kronobergs läns Hembygdsförbund omkring åren 1930 pristävlan för inventering av folkminnen, och då kommo mina uppteckningar väl till pass, som jag insände till tävlan och fick då både första pris och andra pris. I Hyltén-Cavallius-föreningens årsbok 1932 införde lektor Eric Elgqvist, som då var sekreterare i Hembygdsförbundet, mina uppteckningar om "julens firande", utan att jag bett honom därom. Detta glädde mig obeskrivligt! I samma årsbok 1938 äro mina uppteckningar om "Midsommarhögtiden" införda. Mina uppteckningar om "Hemundervisning och folkskola i Vislanda socken under 1800-talet" äro införda i årsboken n:r 61 i serien "Årsböcker i Svensk undervisningshistoria" utgivna av lektor B.Rud. Hall, Stockholm. Men lektorn förkortade innehållet på grund av utrymme, så

M. 7771:4

mycket värdefullt i artikeln blev uteslutet.- År 1932 fick jag det ärofulla uppdraget att bli bygdemeddelare för Landsmålsarkivet i Lund, och senare för Lunds Universitets Folkminnesarkiv.

- Sedan min fader Anders Jonsson, Skörda, Lillegård, avlidit år 1902 (74 år gammal), bodde min mor och vi fyra ogifta syskon, Anna, Ida, Johan och undertecknad kvar i vårt föräldrahem. Så dog mor 1917 i sitt 82 levnadsår, och min syster Ida dog 1923. Jag och min syster Anna bodde alltjämt kvar hos vår broder till år 1930, då jag och hon byggde oss en liten villa på ägorna på vårt föräldrahem, och där vi alltjämt bor kvar. Vår familjs gamle trotjänare, Gustaf Johannesson, född 1864 i Grönalund under Gottåsa, Skatelöv socken, som tjänat i vår familj i 51 år, har sitt hem hos oss på ålderdomen sedan vår ende broder, Johan Petter Andersson, dog den 15 dec. 1936.

År 1937 byggde jag mig ett litet hembygdsmuseum, däri jag förvarar mina samlade äldre föremål av allmogekultur cirka 500 nummer. Flertalet av föremålen har tillhört mina förfäder.

Då jag härmed slutar mina memoarer ber jag få tillägga, att oaktat mitt länge och oerhört svåra lidande, som jag så underligt genomlevat i 34 år, har under dessa år mina glädjestunder övervägt mitt lidande, särskilt därför att det förunnats mig, att rädda något av mina hembygds, hjära, uråldriga kultur för att försvinna i glömskans hav. Dessutom är jag skyldig djupt känd tacksamhet främst till mina föräldrar, mina syskon och andra anhöriga samt tjänare för all uppoffring, all välvülja och allt arbete för mig. Även är jag tack skyldig mina vänner och välgörare både lärda och

M. 7771:5

framstående personer, som uppmuntrat mig i mitt arbete för hembygds-
turen.

Sist vill jag säga, att jag är tacksam mot både Gud och människor för
allt det goda jag fått röna i livet.

P.S.

På min 60-årsdag den 21 dec. 1940, blev jag överväldigande hyllad,
oaktat jag ej förtjänat det. Först var jag porträtt⁷och biograferad i
16 tidningar i Sverige både i Småland, landsorten och huvudstaden. Sedan
blev jag uppvaktad på födelsedagen med telegram och skrivelser från flera
framstående personer, hembygdsforskare och hembygdsvänner och främst bland
dessa var Landshövdingen Ingegärd Beskow och Landshövding August Beskow,
Växjö. Dessutom fick jag praktfulla blomsteruppsatser, böcker, presenter,
kontanter m.m.

För denna stora och oförgätliga hyllning, som jag ej förtjänat, var
jag både utsägligt glad och tacksam.

Upptecknat av Blenda Kristina Andersson,
Skörda, Vislanda.

född den 21 dec. 1880.